

Erdélyben, következképpen nem is ismeri az erdélyi viszonyokat és az „Infratirea“-ból szerzett információira építi fel interpellációit.

Jellemző, hogy Bianu szenátusi szereplését rendszerint az „Infratirea“ egy-egy cikke előzi meg. A cikk megjelenése után Bianu a cikk anyagából hatalmas filippikát gyur és példás megtorlást kíván. Legújabbán azt kívánja, hogy a csatolt területeken más lakbérleti törvényt alkalmazzanak, mint a regátban, mert a városi házak nagyrészt „idegenek“ kezén vannak és a szabad lakásforgalom veszedelmes lenne a hegyeken túli román lakosságra.

Bukarest, november 3. Illetékes helyen úgy értesül a „Rador“ tudósítója, hogy legközelebb Bukarestbe rendelik az összes erdélyi, bukovinai és beszarabiai prefektusokat, ahol átveszik a kormány új instrukcióit. Ezek az utasítások különösen a közigazgatás egységesítésére, valamint a kisebbségekkel szemben követendő politikára fognak vonatkozni. Hir szerint a prefektusok között jelentékeny változások is lesznek.

Frigyes Vilmos extrónörökös Németországban van

Berlin, november 3. Frigyes Vilmos német extrónörökös állítólag a sziléziai Oels melletti birtokára érkezett. Ezzel kapcsolatban az „Angsburger Abendzeitung“ azt írja, hogy a trónörökös néhány héttel ezelőtt levélben kérte Stresemann kancellárt, engedje meg, hogy mint egyszerű földbirtokos Sziléziába utazhassék. A kancellár a beutazási engedélyt megadta. Hollandiából való elutazása előtt

a trónörökös Dornban megjelent apjánál,

Vilmos excsászárnál, aki szemére vetette, hogyan ígérhette meg, hogy csupán mint egyszerű földbirtokos fog élni Németországban és szó nélkül alkalmazkodni fog a dolgok új rendjéhez. Vilmos császár figyelmeztette a fiát, hogy ha netalán monarchista érzelmű emberek meglátogatnák Oelsben, nem szabad velük kezefognia és azzal üdvözölni őket, hogy vannak még hű és derék németek, hanem

tegyen nekik keserű szemrehányásokat, miért engedték meg a monarchia összeomlását.

Budapest, november 3. Berlieni jelentés alapján a „Pesti Napló“ azt írja, illetékes helyen megáfolták Frigyes Vilmos extrónörökös sziléziai utazását. Eszerint

a trónörökös még nem utazott el Wuringenből,

annyi azonban igaz, hogy a birodalmi kormány beutazási és tartózkodási engedélyt adott neki.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Aáron Goldschmid.

Amikor sötétedni kezdett, a zsidók mindannyian becsukták a boltjaikat. A parasztok a piacon gyülekeztek. A szegényház lakói, mesterek, inasok és néhány polgár is csatlakozott hozzájuk és most aztán teljes rendben, sorakozva és lárna nélkül megindultak Volf Mendel háza felé.

A tömeg az első pillanatra visszahőkölt attól a mélyseges csendtől, amely a ház előtt fogadta őket. De minthogy ellentállásra seholy se találtak, az ajtókat hamarosan kifizitették és berontottak az üzletbe. Allványokból, fiókokból egy pillanat alatt megtöltötték a zsákokat, amiket már készen hoztak magukkal és akkor aztán a fáradhatatlan Jensen a belső szobák ellen vezette a támadókat. Mikor a legbelsőbb szoba ajtaját bedöntötték, ott találták Volf Mendelt, amint felesége, felnőtt lánya és pénzeszekerénye előtt állott. Az arca kísértetiesen halovány volt. Alig tudott a lábán állni. Volf Mendel reszketett, de félelmébe valami görcsös örjögés vegyült, amikor pénzesládáját veszedelmbe látta. De még annyi idő sem mulott el, amennyi elég volt lélekállapotának leírásához és a két ellenség szemtől-szembe állott egymással.

Egyetlen hang se hagyta el szájukat, úgy rohantak egymásnak. Volf Mendel izmos ökle belévágott ellenségének beteg mellébe és Jensen botjának kunkója hatalmas csapással zuhant le Volf Mendel fejére. A két ellenség testvérmó-

A szocialisták kiléptek a német kormányból

Felbomlott a koalíciós kabinet. Tetőfokát érte el a krízis. Feloszlatták a birodalmi gyűlést és kiírják az új választásokat

Lemondásra szólították fel Stresemann

(Berlin, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szászországi események miatt mára teljessé vált a kormányválság. A szociáldemokraták tegnapi ülésükön ugyanis elhatározták, hogy csak abban az esetben maradnak a kormányban, ha Stresemann teljesíti a következő feltételeket:

Szigoru ultimátumot küld Bajorországnak birodalomellenes magatartásáért, Szászországban azonnal helyreállítja a rendet olyanformán, hogy annak fentartásával kizárólag a rendőrséget bizza meg és a hadsereget csakis

polgári hatóságok rendelkezéseire bocsátja,

végül ha megfelelő élelmiszerkészleteket biztosít az éhező főváros lakosságának. Stresemann, aki agybanfekvő beteg, nem találta teljesíthetőnek a szociáldemokraták követeléseit, mire elhatározták, hogy a kormány szociáldemokrata tagjai kilépnek.

A kancellár magatartását erősen befolyásolták a jobboldali pártok és a jobboldali sajtó, mely a kenyértörést követelte, sőt egyes lapok, így például a „Deutsche Zeitung“ felszólította Stresemann, hogy mondjon le, minthogy a szociáldemokraták bizalmát elvesztette, a nacionalisták pedig sohasem bíztak benne. A szocialista miniszterek kilépésének tudomásvétele után Stresemann felkereste Ebert köztársasági elnököt, hogy a felhatalmazási törvényt, melyet a Stresemann-kormány csak jelen-

Osszehívták az erdélyi ortodox kongresszust

November 27-én és 28-án lesz Nagyváradon az ort. zsidóság nagygyűlése

(Kolozsvár, nov. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi és a csatolt területek ortodox hitközségeinek régtől fogva nyitott problémája a hitközségi szervezet kiépítése. A jelenleg Besztercén székelő ortodox központi iroda ellen számos nagy hitközségnek és magának a kormánynak is az a kifogása, hogy nem demokratikus választások útján létrejött intézmény s ennél fogva nem képviselheti teljes autoritással az egyetemes ortodoxiát. Hosszas tanácskozások folytak ebben a tekintetben az egyes hitközségek és a központi iroda, valamint a kultusz-kormány között, melyeknek eredményeként az a vélemény alakult ki, hogy mulhatatlanul szükséges egy demokratikus alapon megválasztandó erdélyi ortodox kongresszusnak összehívása.

A kultuszminiszter az erdélyi ortodoxia döntő tényezőivel egyetértésben november hó 27-ére és 28-ára kongresszusra hívta egybe Erdély és a csatolt részek ortodox hitközségeit. A kongresszus székhelye Nagyvárad lesz. A

don esett el és elterültek egymás oldala mellett.

A parasztokat ez a jelenet akarattal ellenére is meghatározta, aminthogy az emberi szenvedélynek minden energikus kirobbanása meghatja a lelket. Egy olyan vulkánt lát az ember ilyenkor kitörni, melynek lehetőségét mindenki magában hordja. Néhányan Jensen körül foglalatostkodtak, mások Volf Mendelt és az elájult nőket emelték föl és vitték át a szomszédban lakó Simon Nase házába, akinek ajtóit pusztán ebből a célból törték fel. És mintha az áldozatok szentté avatták volna a házat, tovább vonultak anélkül, hogy a legkisebb kárt is okozták volna.

A legközelebb lakó zsidó, Bendixen Fülöp volt és a tömeg most az ő háza ellen indult. Az ajtókat betörték és a család lassan hátrált szobáról szobára, hogy végül is a pincében keressenek menedéket, ahová értékes dolgaikat már előre lehordták. Az ostromlók hallhatták, hogyan csapódik be gyorsan és zárják kulcsra a pinceajtót, de meggondolónak találták a dolgot, hogy a kanyargós földalatti folyosón kövessék-e a menekülőket.

— En tudom az utat, — kiáltott egy fiatal paraszt és élére állt a tömegnek — itt szolgáltam a házban.

Előre nyomultak, de egy kanyarulatnál újra megtorpantak.

— Gyertek csak utánam, — kiáltotta fiatal paraszt és a többieket elhagyva, előre sietett.

Ebben a pillanatban egy gyenge villanás cikázott fel, egy rövid tompa üvöltés hallat-

legi összetételében szavaztak meg, a birodalmi alkotmány 48-ik cikkelye értelmében rendelet formájában bocsássa ki újra, hogy az továbbra is érvényben maradjon. Ebből az látszik, hogy

a kancellár nem akar lemondani,

sőt kijelentette, hogy a távozók helyett más szocialista miniszterekkel fog kormányozni.

A berlini lapok jelentik, hogy parlamenti körökben azt tárgyalják, miképpen volna lehetséges egy olyan munkaközösséget megalakítani, melynek tagjai a német néppártból, a centrum pártból és a demokratákból kerülének ki. A kormányok jobboldali irányban való kiszélesítése ugyanis a demokratáknál ellenállásra talál és mint hírlík, maga Srtesemann sem hajlandó a kormánynak olyan módon való kiegészítésére, hogy a német nemzeti néppárt képviselőit is bevonja. Valószínű, hogy

a szász és a porosz kormány szocialista tagjai is kilépnek

és így a krízis az egész vonalon bekövetkezik. A sajtó a tegnapi eseményekkel kapcsolatban valószínűnek tartja, hogy a birodalmi gyűlést feloszlatták és kiírják az új választásokat. A polgári pártok ezt annál inkább kívánják, mert a szociáldemokraták sok pártbírákat elvesztettek és így a polgári pártok győzelemre számíthatnak. Jellemző a Lokalanzeiger kijelentése, hogy a koalíció vége a német nép felszabadulását jelenti egy elviselhetetlen helyzetből.

delegátusválasztások demokratikus alapon történnek, amennyiben minden háromszáz kultuszadót fizető hitközségi tag egy delegátust, ötszáz tag két delegátust, ezenfelül pedig minden háromszáz tag egy újabb delegátust választ a kongresszusra. A kongresszuson hivatalból csak az anyakönyvi székhelyek rabbinusai vehetnek részt, ami a világi elemek lényeges térhódítását jelenti.

A miniszteri rendelkezés szerint a kongresszus meg fogja választani a szász bizottságot, és pedig negyven papi és hatvan világi taggal. A szász bizottság meghatározott időpontban Kolozsváron megválasztja az új ortodox központi iroda vezetését. Értesítéseink szerint a központi iroda mostani vezetősége nem vállalja az ügyek további vitelét, úgy hogy e tekintetben mélyreható személyi változásokra van kilátás. A központi iroda élére minden valószínűség szerint világi ember kerül.

A kongresszusra való delegátusválasztást Kolozsváron e hó 11-én ejtik meg.

szott a mélyből és a parasztsuhanc hangos ordítással rohant vissza.

— Mi az, mi történt? — kiáltották sokan.

— A zsidósten van itt... itten ül, — üvöltött a suhanc szinte örülten a félelemtől és a fájdalomtól. — Nem láttátok azt a kicsiny feketét?... Már megint itt van!

Irtózatos félelem ült ki az arcára. Rohant vissza és utána a többi mind, kifelé a pincefolyosóból.

Főnt a szobákban a városparancsnokba ütköztek. Piros szolgálati zubbonyát öltötte magára, bottal és szolgálati paizszal fegyverkezett föl és két rendőrlényére, — akik legálább statisztaként szerepelhettek, — mellette állott.

— Mi dolgotok van itt? — kiáltott keményen a beözönlőkre.

Senkise válaszolt.

— És neked mi bajod? — kérdezte a vérző legénytől, hogy meglátta, amint betántorog. — Magad gonoszágának vagy áldozata. A király nevében letartóztatlak!

Kezét rátette a legény vállára, aki a vereségtől és félelemtől összeroskadt.

Ezek a szavak: „a király nevében“ úgy hatottak a parasztsokra, mint a villámcsapás.

— A király nevében! — kiáltott újra a városparancsnok szigoruan, — megparancsolom nektek, hogy mindenki menjen haza. Akit még egyszer itt találók, azt úgy fogom megbüntetni, mint lázadót és felségstört. Megértettétek!

A parasztok esőndben ellopakodtak a megtöltött zsákok mellől.

(Folytatása következik.)

Megta
Történelemelőtt
Amerika ősn

(Newyork

jától.) Nemrég nyugati tengerben, tégláégek előtti város bukkanak, meg hogy az Ujvilá napfényre. Azok ket Aniceto C tott azóta, né voltára vonat tékenyen meg zési módokról világozzágot vé előtti kulturne

Ez az új nemileg nincs sziget híres ro közelében feltá felfedezett váro mayák ismert nitzá-tól, tört sokkal primitív A régi Cerano neve) Mexikó csekély jelentő a Csendes-óceán ban tehát a na nelem előtti id jutott a hat Castellano prof maradványok é fosztott romok aranyszobra. H főistene volt, k betöréséig Ny elveszett. Mos colimai fazekas kedőnek két gy sok más értéke jutott volna, ha ből fűződik eht régiségeket.

A lelőhely — nem tudni í tatja a környék tégláégekét dol ratlanul egy ür vágással azok l jük, melyben akadtak, két pedig ülő helyz kisebb-nagyobb hőkent felfede

Ez az üre

kupolaformájú mény közül, r óvatossággal. A köépitmények, kotnak, sérteté csodának neve Colima vidékén desztináltságát. szerint csak az ezeknek az épít turájuk van, m ellen tudott álla dosan megválo etruszk ivrendsz sorosan egymás gyes része a bel hátsó része kiv nyoos belső elasz

Az először ter hosszúságu, épített folyosó v terembe, ahol padlón pedig ha domb lehordása mények kerültel üresek voltak, láltak ülő hely száritott agyagb lopohtli aransz bukkant rá Cast hiszi, hogy a m kiasnia. Ezzel Colimát már Co lakói és abban,

Megalálták Cerano romjait

Történelemelőtti városmaradványok Mexikóban. Amerika ősnépeinek kulturája. Észak felé...

(Newyork, nov. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nemrégiben híre ment, hogy Mexikó nyugati tengerpartja mentén, Colima közelében, tégláégető munkások egy történelemelőtti város meglehetősen ép maradványaira bukkantak, melynek azt látszanak bizonyítani, hogy az Ujvilág egyik legrégebb városa került napfényre. Azok a rendszeres ásatások, amelyeket Aniceto Castellano mexikói régész folytatott azóta, nemcsak beigazolták a város régi voltára vonatkozó első föltevéseket, de jelentékenyen meggazdagították a primitív építkezési módokról való ismereteinket, egyben némi világosságot vetettek Amerika spanyol-korszak előtti kultúrnépeinek történetére is.

Huicilopohtli isten szobra

Ez az új lelet sem földrajzilag, sem történelmileg nincs összefüggésben a Yucatan-félsziget híres romvárosaival és a mexikói főváros közelében feltárt azték-városokkal. Ez a most felfedezett város többszáz kilométernyire van a mayák ismert városaitól: Uxmal-tól és Chichenitzá-tól, történelmileg pedig egy korábbi és sokkal primitívebb kultúrkorszakból származik. A régi Cerano (ez volt valószínűleg a város neve) Mexikó nyugati részén fekszik, a kis és csekély jelentőségű kikötőváros, Colima mellett, a Csendes-óceán partján, meglehetősen távolosan tehát a nagy forgalmi vonalaktól. A történelem előtti időkben való lelet híre csak később jutott a hatóságok tudomására és amikor Castellano professzor munkához akart fogni, a maradványok egy részét feldulva találta. A kifosztott romok közül eltűnt Huicilopohtli isten aranszobra. Huicilopohtli a városban lakó nép főistene volt, kinek az aranszobra a spanyolok betöréséig Nyugatmexikóban volt, de később elviszt. Most, mint kiderült, egy tudatlan colimai fazekas ráakadt és egy átutazó kereskedőnek két gyűrűért eladta. Valószínű, hogy sok más értékes darab is az istenszobor sorsára jutott volna, ha a babona, mely már az ősidőkből fűződik ehhez a helyhez, meg nem védi a régiségeket.

A legendás domb

A lelőhely egy domb alján van, mely — nem tudni miért — már régóta foglalkoztatja a környék lakóinak fantáziáját. Legutóbb tégláégetők dolgoztak a domb lábánál és váratlanul egy üregre bukkantak. Néhány kapavágással tágas kupolaformájú üreg tárult eléjük, melyben három teljesen ép csontváza akadtak, két nagyra és egy kisebbre, mégpedig ülő helyzetben, azonkívül egész sereg kisebb-nagyobb agyagbálvány meredt a megdöbbent felfedezőkre.

Ez az üreg volt az első azok közül a sok kupolaformájú és csak későbbben kiásott építmény közül, melyet Castellano tárt fel nagy óvatossággal. Az a körülmény, hogy ezek a köépítmények, melyek tekintélyes várost alkotnak, sértetlenül maradtak fenn, valóságos csodának nevezhető, ha tekintetbe vesszük Colima vidékének a földrengésekre való predestináltságát. Ezt a professzor véleménye szerint csak azzal lehet megmagyarázni, hogy ezeknek az építményeknek olyan eredeti struktúrájuk van, mely a sorozatos kataklizmáknak ellen tudott állani. A falak faragatlan, de gondosan megválogatott kövekből épültek fel eruszki ivrendszerben, kötőanyag nélkül, oly szorosan egymásmellé helyezve, hogy a kő hegyes része a belső oldalra került, míg a széles hátsó része kívülre, miáltal az építmény bizonyos belső elaszticitást nyert.

Cerano városa

Az először feltárt helyiségből négy-öt méter hosszúságú, ugyancsak a fenti stílusban épített folyosó vezet egy másik, még tágasabb terembe, ahol agyagserepeket, a vertagyapadlón pedig hamumaradványokat találtak. A domb lefordásával újabb és újabb építmények kerültek felszínre, amelyek többnyire üresek voltak, némelyekben csontvázaikat találtak ülő helyzetben, valamennyiben pedig száritott agyagból készült istenszobrokat, Huicilopohtli aranszobrának mására azonban nem bukkant rá Castellano professzor. A tudós azt hiszi, hogy a mesebeli Cerano városát sikerült kiásni. Ezzel a névvel jelölték meg a mai Colimát már Corter idejében is Középamerikai lakói és abban, hogy a spanyol invázió idejé-

ben ottlakó nahoák nyelvéből hiányzik az r-betű, Castellano újabb bizonyítékát látja annak, hogy ez a város a nahoák bevándorlása előtt keletkezett és virágzott. Alapítói, vagy legalább is utolsó lakói, a tudós szerint a taraszok voltak, akiket az akkori hatalmas középkamerikai népvándorlás idején valószínűleg a nahoák elűztek Ceranóból és akik aztán észak felé vonultak. Erről beszélnek a ceranói temető

Oroszország elrendelte a mozgósítást

Négy katonai korosztályt behívtak. Háborús indítványok a szovjetkongresszuson. A belga csapatok lefegyverzik a szeptatistákat Amerika nem vesz részt a szakértői konferencián

(Páris, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Stokholmi jelentés alapján az „Echo de Paris” azt írja, hogy Oroszország négy korosztályt mozgósított. Ezt az intézkedést összefüggésbe hozzák Trockijnak minapi Lengyelország ellen irányuló harcias beszédével. Mások viszont azzal magyarázzák a mozgósítást, hogy Zinovjev a szovjet pétervári kongresszusán még harciasabban szónokolt és azt indítványozta, hogy a német kommunistákkal egyesülve Oroszország azonnal támadja meg Lengyelországot. Budiennik tábornok és több más vörös hadvezér helyeselték ezt az indítványt.

Lefegyverezték a szeptatistákat

Berlin, november 3. Pénteken újabb zavargások voltak Aachenben. A szeptatisták megostromolták a városházat, de a tüzoltók fecskeidőjükkel visszaverték a támadókat. Emiatt a szövetégek közti fóbizottság megparancsolta a szeptatistáknak, hogy

vonuljanak ki a középületekből.

A szeptatisták engedelmessé váltak a parancsnak. Kölni jelentés szerint a szeptatisták lefegyverzése a belga kormány egyenes parancsára történt.

Két veszedelmes betörő meg akart szökni a rendőrségről

A betörők tanyája. Letartóztatás osztozkodás közben. Betörőhajsza az utcán

(Kolozsvár, nov. 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tavasszal a rendőrség mindennapi razziaja egy megtisztította Kolozsvárt a gyanus elemektől, hogy a nyáron alig történt a városban nagyobb méretű zsebmetszés, lopás, vagy betörés. Az ősz beálltával azonban egyre inkább kezdenek visszaszállingózni a feketekönyvben nyilvántartott tolvajok, utonállók, zsebmetszők, rablók és betörők. A központi kapitánysághoz tucatjával érkeznek naponta a bizalmas jelentések ezeknek a rovtomult embereknek a feltűnéséről. Egy ilyen információ alapján tegnap éjjel két órakor Báldi Pop István rendőrkapitány razziaira indult egy detektívkülönménnyel. Báldi, aki a rendőrség egyik legagilisebb tisztje — Kádís János elfogatása is Báldi kapitány érdeme — azt a négytagú betörőbandát akarta kézrekeríteni, mely a Szamosközi-utca 24. sz. alatti házban ütötte fel tanyáját.

Báldi kapitány éppen amikor a betörők kézrekerítésére indult, egy sötét mellékutcában észrevett két gyanus embert, akik hatalmas csomagot cipeltek magukkal. A rendőrség rájuk kiáltott, hogy mi van a csomagban, mire a két tolvaj eldobta az áruló terhet és elmenekült. A felbontott csomagban értékes házitárgyak, ruhanemű és prémek voltak. Valószínű, hogy ez a holmi egy része annak a gazdag zsákmánynak, melyen a 24. számú ház gyanus lakói osztoztak. A detektívek ugyanis, akik körülfigyelték a dűledező épületet, éppen osztozkodáson kapták rajta Erős Laci bandáját, melynek tagja két testvére: Józsi és Sándor, azonkívül Nóti Dezső, valamennyien sokszorosan büntetett és körözött veszedelmes betörők. A három testvért megbilincselték és előállították, Nóti Dezsőt pedig, aki nem volt a tanyán, a Fellegvár egyik lebuájában fogta el Báldi kapitány.

Réggel a cellából átvitték valamennyiüket a 6. számú szobába, ahol megkezdtek kihallgatásukat. Ekkor történt az első szökési kísérlet. Erős Sándor, az egyik betörő, míg a nyomozást vezető Cótz detektív az iratok között a betörő előlétele után kutatott, hirtelen nekifutott az alacsony ablaknak, nyulotáblát bevett az öklével és bámulatos ügyességgel csuszott át az egyik betörő ablaktábla helyén, mely olyan szűk, hogy azon keresztülbujni a csodával határos. A bravuros szökéstől elkábult rendőrségi emberek pillanatok mulva nyerték vissza önralmukat és Erős után vetették magukat, aki ekkor már a rendőrségi épület köfalan kapaszkod-

maradványai is, melyben minden sir északra nyíló üreg, mely egyformán épült, faragatlan kövekből, kupolaalakban. A taraszok, mielőtt a várost elhagyták volna, azért nyitották meg a sírokat, hogy halottaiknak megmutassák az irányt, melyet követniök kell észak felé, ahol egykor majd a hatalmas Huicilopohtli dicsőséges uralma alatt újra egyesülni fognak testvéreikkel...

A párisi kiadása „Chicago Tribune” szerint a megszálló hatóságokkal kötött megállapodás alapján, vagyis a termet és kilencven százalékának ellenőrzés alá helyezése fejében Krupp von Bohlen végleg kiszabadult a fogságból.

Miért marad el Amerika a szakértői konferenciáról?

Páris, nov. 3. Washingtoni lapjelentések szerint Hughes, az Egyesült-Államok külügyi államtitkárja közölte az ottani francia ügyvivővel, hogy Amerika nem vesz részt egy olyan szakértői konferencián, melynek szerepét oly módon kívánják korlátozni, hogy Németország teljes fizetőképességének elbírálásában nem dönthet.

Ugyanezen a véleményen van az angol kormány is,

amely már tegnap megküldte Creve párisi angol nagykövetségnek Anglia választ Poincaré-nak arra az indítványára, hogy az Unióhoz intézendő közös meghívás tervzetén változtatásnak. Anglia az indítványt nem tartja célszerűnek, mert azzal a következménnyel járhat, hogy Amerika hozzájárulása körül nehézségek fognak felmerülni.

dott. Onnan ráncigálták vissza a rendőrök a vakmerő szökévényt, akit az üvegszilánkok arcán, testén véresre sebeztek.

Sokkal izgalmasabb lefolyású volt azonban a másik szökési kísérlet, mely a késő déli órákban történt. Báldi kapitánynál, akinek az irodája az elnöki ügyosztály emeleti helyiségében van, egy beszercei asszony jelentkezett, aki elmondotta, hogy az utcán látta Süßmann Oszkár régóta körözött zsebmetszőt, akit Beszterceől ismer, ahol a gavallér külsejű és természetű betörő egy jólsikerült fogás után nyilvános mulatságot rendezett cinkosaival. Cinkosait az ottani rendőrség letartóztatta, de Süßmannnak sikerült idejében elmenekülnie. Érdekes véletlen, hogy Báldi kapitánynak a kezében éppen akkor voltak a beszercei eset aktái. Az utcára sietett és látta, hogy az előtte is jólsikerült betörő cigarettát vásárol az épülő katedrális előtti bódénál. Pár lépésnyire a tőzsdétől Báldi kapitány rászólt Süßmannra, hogy kövesse. Ugyanakkor két szembejövő kocsi hajtott el ott, ezt az alkalmat a betörő szökésre akarta felhasználni. De nem sikerült, mert Báldi kapitány három hatalmas ugrással mellette termett és elfogta.

Báldi kapitány foglyával együtt felment az irodájába. Elégülten lépett be elsőnek a hivatalba s amikor hátrafordult, Süßmann már eltűnt. Öt másodperc elegendő volt neki, hogy kirohanjon az erkélyre és leugorjon az emeletről. Az udvar első részében tartózkodó rendőröket lenyűgözte az a szaltomortálé, Süßmann a következő pillanatban a panaszos felek és az őrszem orra előtt kiszökött a Magyar-utcába, majd befordult az Eötvös-utcába. De ekkor már Báldi kapitány is a nyomában volt és utána tódult az egész legénység és sokan a járókelők közül. S míg benn a rendőrség udvarán óriási izgalom vett erőt mindenkin, mert azt hitték, hogy a csütörtök éjjel elfogott Kádís szökött meg, az Eötvös-utcában vad hajsza indult meg a gyorslábú betörő után. Szerencsére egy járókelő meghallotta Báldi kapitány kiáltását:

— Fogják meg!

Az ismeretlen útját állotta Süßmannnak, aki a keze alatt akart továbbfutni, de közben ellenfelétől olyan hatalmas ütést kapott a fejére, hogy a falnak tántorodott. Ezen a két másodpercnyi idővesztésen hiusult meg szökése, mert akkor már ott termett Báldi kapitány két markos rendőrrel. A feltűnően intelligens arcú Süßmann, aki mechanikus volt valamikor, visszavitték a rendőrkapitányságra, ahol a nemsikerült szökési kísérlet miatti elkeseredésében mindent beismert. Elmondotta, hogy a szamosújvári javítóintézetből két év-

ányból

szlatják a biro.

nt

meg, a birodalmi mében rendelet for az továbbra is értszik, hogy

lemondani,

k helyett más szo- hányozni.

hogy parlamenti en volna lehetséges agalakítani, melynek entrum pártból és a A kormányak jobb se ugyanis a demok- miut hírlík, maga kormányának olyan a német nemzeti

Valószínű, hogy

mány szocialista

onék

nalon bekövetkezik i kapcsolatban va almi gyűlést felosz- ásokat. A polgári ják, mert a szociál- vesztettek és így a lthatnak. Jellemző y a koalíció vége lenti egy elviselhe-

esszust

nyaggyűlése

atikus alapon tör- háromszáz kultusz- egy delegátust, öt- felül pedig minden delegátust választ a son hivatalból csak abbinusai vehetnek lényeges térhódi-

ezés szerint a kon- ani a százas bizotti pi és hatvan világi meghatározott idő- lasztja az új ortodox Ertesüléseink szerint vezetősége nem vál- telét, úgy hogy e- mélyi változásokra oda élére minden ember kerül.

delegátusválasztást k meg.

asztuhanc hangos

kiáltották sokan. itt... iten ül, - rülten a félelemtől ttátok azt a kicsin an!

az arcára. Rohant d, kifelé a pince-

várospancsonkba zubbonyát öltötte paizszal fegyver- nyéne, — akik leg- nettek, — mellette

? — kiáltott ke-

? — kérdezte a lta, amint betáto- ak vagy áldozata- lak!

vállára, aki a vér- szeroskad.

ály nevében“ ny- t a villámcsapás.

— kiáltott újra a — megparancsolom

en haza. Akit még- fogom megbüntetni.

Megértették! Mellopakdtak a meg-

(Folytatása következik)

vel ez előtt történt szokása óta bejárta egész Romániát, a bolgár határmenti Izmailtól egészen Szatmárig. A közbeeső nagyobb állomások: Bukarest, Jasi, Campina, Galac, Marosvásárhely, Nagyvárad, és Beszterce, ahol csupa eredményes betörést követett el, azonkívül rengeteg kisebb vasuti zsebmetészt, lopást és utonállást. Kihallgatását hétfőn folytatják.

Ugy értesülünk, hogy a hármas bravur jutalmául Popovici rendőrprefektus kitüntetésre fogja felterjeszteni Baldi kapitányt.

Ülvevéhez jutnak a menekült ukrán zsidók

(Bukarest, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A sokezer éves zsidó szenvedés szörnyű nyomását manapság leginkább az ukrán zsidók érzik. A szerencsétlen ukrán zsidók, akik kis vagyonukból kiforgatva, pusztító tüzek lobbanásának emlékeivel lépték át a békeséget ígérő határt, dermedt megadással várják életük fordulását. Láruk alatt megingott Ukrajna talaja is most idegenben várják az új élet nyugalmát. Hosszu kányódás után végre reménység lopózhat a megkínzottak szívébe.

A népszövetségnek az oroszországi menekültek ügyében kiküldött delegátusa, Robert Brunel ma Bukarestbe érkezett. A delegátus hosszabb tanácskozárt folytatott Duca külügyminiszterrel és Franasovici belügyi államtitkárral a beszarabiai orosz menekültek ügyének rendezése végett. A kormány ígéretet tett, hogy mindazon menekültek, akiknek Romániában rokonaik vannak, megmaradhatnak az országban. A többi menekültekről a népliga gondoskodik, amennyiben részükre speciális személyazonossági okmányokat és vasuti szabadjegyeket bocsát rendelkezésükre, amelyekkel az összes államokba elutazhatnak. Románia csatlakozott ehhez a megállapodáshoz és így nálunk is megkezdik az utazási igazolványok kiadását.

A belügyminisztérium jelenleg az ukrán menekültek létszámának összeállításával foglalkozik és azután azt a népszövetség menekültügyi irodájának rendelkezésére fogja bocsátani.

— **Tűz a bukaresti nemzeti színházban.** Bukarestből jelentik: A nemzeti színház tegnap esti előadásán tűzriadalom keletkezett. A kulisszák mögött egy szőnyeg kigyulladt, azonban az inspekción tűzoltók a személyzettel együtt hamarosan eloltották a tüzet. A vizsgálat megállapította, hogy a színpad és a színészek öltözői közötti szőnyeg és lépcsők benzinnel voltak leöntve. Kiderült, hogy egy fiatal mellékszereplő a bűnös, akit nyomban letartóztatták. Tettének okát nem akarja bevallani.

Bűncselekmény feldicsérésével vádolja a budapesti ügyészség az októberi lakoma résztvevőit

Kavarodás a Károlyi-per törlésének híre miatt. Ruppert ébredő volt?

(Budapest, nov. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírtuk, hogy a Károlyi-forradalom ötödik évfordulója alkalmából a budapesti októbristák emlékünnepeket tartottak, amelyen Veér Imre, a köztársasági párt alelnöke bejelentette, hogy értesülése szerint Horthy kormányzó pertörleszt rendelt el Károlyi Mihály vagyonelkobzási perében. A hirt Veér oda-módosította, hogy tudomása szerint

a magyar kormány Párisban megígérte a Károlyi-birtokok visszaadását.

Többoldalról érkező nyomásra a belügyminiszter elrendelte az októbert ünnepelők elleni eljárást.

A mai minisztertanácson Nagy Emil igazságügyminiszter közölte már a bünyügyi eljárás megindítását a szerdai októbrista-vacsora résztvevői ellen, akiknek magatartása — szerinte — politikai körökben annál bántóbb, mert gróf Tisza István meggyilkolásának évfordulóján ünnepelték a Károlyi-forradalmat. Az ügyészség

bűncselekmény feldicséréséért

indította meg ellenük az eljárást.

„Akik a biblia emlőin élnek, nem üldözhetik a biblia népét“

Carmen Sylva emlékiratai a zsidókérdésről

(Berlin, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német könyvpiacra most jelent meg az Ullstein Verlag új kiadásában „Memoiren der Königin Carmen Sylva“ címmel, a néhai román királynő memoár-kötete. Most amikor Romániában bizonyos körök az antiszemitizmus apostolainak csaptak fel különösen érdekesek és aktuálisak azok a részletek, amelyekben a művészielkü királyné az antiszemitizmusról és a zsidókról ír. Carmen Sylva emlékirataiban meleg szeretettel emlékszik meg egyik ifjúkori nevelőjéről, Bernays Jakabról. Bernays, korának egyik legkitűnőbb nyelvtudósa. Carmen Sylva szülei házában, a Wied hercegi családnak volt szeretett barátja. Egyetemi tanár nem lehetett, mert zsidó volt és vallását elhagyni nem akarta.

Szüleim — írja Carmen Sylva — órákig társalogtak vele és hihetetlen örömmel telt Bernays véleményeinek szépségében és gondolkodásának széles látókörében. Még évekkal azután is egyre idézték házukban:

— Bernays így gondolta, Bernays így mondotta.

Egyénisége varázsával és hatalmas tudásával mélyreható benyomást gyakorolt családjunkra. Bernays egyidőben keserű szavakkal emlékezett meg arról, hogy egyik hitsorsosa vallást cserélt és megkérdezte Carmen Sylvától, hogyan vélekedik a kitérésről. Carmen Sylva emlékiratában erről az epizódról is megemlékezik és leközi az egész beszélgetés szövegét. Carmen Sylva válasza így szölt:

A mi házukban bölcs Náthán mindennapos vendég, mert minden vallás képviselve van családjunkban. Vannak benne katolikusok, protestánsok és ortodoxok is. És a titkárnak éppen zsidó. És ez a zsidó a legfőbb támaszom a jótékonyágban. Brociner ezredes a hetvenhetedik háborúban két súlyos sebet kapott és most titkár nálunk és lelkesedéssel áldozza fel magát a szegényekért, akik tőlünk várnak segítséget.

Emlékiratainak további részében a román királynő általánosságban is megemlékezik a zsidókérdésről és azután a következőket írja: A biblia való és költészet, amilyen nem támad többé. Mert megdönthetetlen valóság az a történet, amelyet olyan költők mondanak el — a világ legnagyobb költői — akik egyszersmind proféták is. Hogy Dávidról ne is beszéljünk, aki talán nem nagy király, de valóságos ember és igen nagy költő volt. Különös, mi mind a biblia emlőin élünk s mégis megengedjük magunknak, hogy megvessük azt a népet, melyből a biblia kisarjad.

Olaszország követeli Fiume annexiójának elismerését

Róma, november 3. Lapjelentések szerint a belgrádi olasz követ átnyújtotta Pasics miniszterelnöknek Olaszország válaszát a fiumei kérdésben. Az olasz kormány javasolja, hogy Jugoszlávia ismerje el Fiume annexióját Olaszország részére. viszont a Baros-kikötő Jugoszláviának jutna.

Egyébként a Károlyi-per védői tegnap benyújtották felülvizsgálati kérelmüket a tábla ítélete ellen, mellyel Károlyi Mihály vagyonának elkobzását kimondották.

Budapest, november 3. Seszták törvényeségi bíró elnökletével ma tárgyalták Gyallay Mihály sajtóperét, melyet Ruppert Dezső indított ellene. Gyallay ugyanis az ébredők hivatalos lapjában megírta, hogy

Ruppertet ébredő-programmal választották meg Devecseren

és csak később fordult szembe az ébredőkkel. A tárgyaláson törzskönyvvél igazolták, hogy Ruppert a veszprémi ébredők alelnöke volt és nyílt levélben antiszemizmust hirdetett. Posch Ödön, a veszprémi főgimnázium igazgatója Ruppert tagadásával szemben azt vallotta, amit Gyallay megírt, sőt hozzátette, hogy a devecseri zsidók ablakait is Ruppert antiszemita beszédének hatása alatt zúzták be az ébredők. Fodor Ferenc dr., az EME főtitkára is azt bizonyította, hogy Ruppert a veszprémi ébredők vezetője volt. A tárgyalás még folyik.

Budapestre várják a népszövetség és a jóvátételi bizottság delegátusait

A népszövetségről és a nemzeti kisebbségekről A magyar kölcsön feltételei

(Budapest, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Eric Drumond, a népszövetség főtitkára, ma fogadta a sajtó képviselőit, akiknek mindenképp kifejezte köszönetét azért a vendégszeretetért, melyben a kormány és Budapest, közönsége részesítette. Azután kifejtette a népszövetség feladatait és kijelentette, hogy a Magyarországot érdeklő ügyeket a leglelküsemertesebben és a legigazságosabban fogja a népszövetség elintézi. Az újságírók kérdést intéztek hozzá bukaresti nyilatkozatának a magyar kölcsönre és a kisebbségi kérdésekre vonatkozó része miatt. Drumond erre azt válaszolta, hogy a bukaresti interjúban kifejezett és

a nemzeti kisebbségek kérdésére vonatkozó gondolatait félreértették.

Ő nem azt mondotta, a népszövetség nem kíván beleavatkozni a kisebbségi kérdésekbe, ami az illető államok szuverenitásába ütköznék, hanem azt, hogy a kisebbségeket illetően a népszövetség működése csak olyan esetekre szorítkozik, amelyeknél a békeszerződés pontozatait megsértették, vagy legalábbis ilyen sértés veszélye mutatkozik. A népszövetség beavatkozására alkalmas eset lenne például egy olyan törvény, vagy adminisztratív intézkedés, mely világosan a kisebbségek ellen irányul, vagyis nem veszi figyelembe az illető országban élő egyéb nemzetiségeket.

Ami pedig a kölcsönt illeti, Drumond kijelentette, hogy bukaresti nyilatkozatában

azokra a nehézségekre gondolt, amelyekkel a kölcsön elhelyezése találkozni fog

a világpiacon a mai zavaros pénzügyi viszonyok között. Ezekre való tekintettel mondotta azt, hogy véleménye szerint a kölcsön ellenében a hitelezők minden bizonnyal saját érdekükben garanciákat fognak követelni, mégpedig pénzügyi ellenőrzés formájában.

A népszövetség és a jóvátételi bizottság által a kölcsön ügyében kiküldött delegátusokat november hatodikára várják Budapestre. A népszövetségi tanács ülészakát december tizedikére összehívták és azt hiszik, hogy a Magyarországra érkező delegátusok bizonyára igyekezni fognak olyan időben elkészülni a tárgyalásokkal és az azok eredményéről szóló jelentéssel, hogy azt már a december tizediki ülészakon előterjeszthessék.

Fűszer és gyarmatárunk legelőnyösebben

Bermann W. nagykereskedőnél Cluj,

Piața M. Viteazul 39.

Telefon 76.

1493

Az Uj Kelet
Feladás
Az Uj Kelet
Jel
Előfizetés
Fél
Órománia
Ba
hir

Az i
Revü

(K

sítójától.

tés szer

már vég

italmérés

Kormán

törvény

zsim is

vöben a

méresi t

rületére

alapjába

regátban

módosítá

méresi e

ban küld

lett fogj

engedély

száz csal

délyt ad

engedély

korlátozá

tól a kor

előir. Az

kalmával

érvénybe

alá veszi

főlölséges

kolozsvári

állott be.

főnököt ál

Aurél nev

—

városi tan

hogy a

vezdve cs

vizhez a

ezidőszeri

séget szol

— M

zete, Buk

A magyar

püspökök

a közoktat

a magyar

ben kiadot

nyert infor

nem fogja

— E

karestből

niai kom

hogy kezd

ugyanazza

sztrájk id

a harcot fo

vetkeztében

propagand

már is. Cél

büntettéktől

lapja szerin

galmat, ann

séges intéz

— A

vetésben.

ter elkészít

kártalanítá

tervezetét.

tervezetet j

közölhető le

— B

kolozsvári

kezelésének

tisztviselők

huztak a r

állator vos

fektusnak,

megtorlást

nokok ellen

KÖZGAZDASÁG

A romániai gabonapiac. Bukarestből jelentik: A gabonapiac hangulata nagyjában változatlan. Az árak jórészt a régiéek. A kikötőbe és szárazföldi raktárakba kevés gabona érkezett. A főbb kikötők gabonaárai a következők: Brailában és Galacon a tengeri 37750, árpa 33753, gyengébb 34500. Tulceában az árpa 37000, Silistrában a tengeri 38000, Konstancában az árpa 35000, tengeri 40000, zab 35000, Beszarabiában az árpa 34500, tengeri 40000 lej vagononként.

A bankjegykibocsátás még nem végleges. Bukarestből jelentik: Közgazdasági körökben elterjedt hírek szerint még nem bizonyos, hogy a pénzügyminiszter hozzájárul-e a Banca Nationala által tervezett bankjegykibocsátáshoz. Antonescu párisi követ éppen azzal a megbízatással utazott el, hogy hozza tető alá a párisi piacon azt a 400-500 millió frankról szóló kölcsönt, amelynek tárgyalásai már régóta folynak. Bratianu Vintila pénzügyminiszter reméli, hogy a kölcsön birtokában kifizetheti az állam belső adósságainak legalább egy részét és egyúttal segít a pénzügyián is.

Az ipari vezérigazgatóságot decentralizálják. A „Consum“ legutolsó száma írja: Nehány nap előtt a bukaresti iparügyi minisztérium kebelében működő ipari vezérigazgatóság decentralizációját határozták el. A fontos és a romániai ipar jövője szempontjából elsőrendű érdekű határozatot rövidesen realizálni is fogják és így az egyes ipari ágak állami adminisztrációja terén jelentős változások fognak történni. Eszerint az ipari vezérigazgatóság eddigi szakosztályain kívül, mely adminisztrációs és számviteli osztályra szorított, minden egyes főparág külön szakosztályt kap. Lesz külön vegyi, gépipari, elektrotechnikai és malomosztály, továbbá egészen külön osztályt szerveznek a szabadalmak intézésére. Terveznek továbbá egy faipari szakosztályt is és külön adminisztrációt szerveznek meg a kazánvizsgálásnak és az ipari államségélyezésnek. Lesz ezenfelül egy tanulmányi osztály is, ahol az iparfejlesztésre és reorganizációra vonatkozó terveket fogják az ipari statisztika alapján elkészíteni. Az új szakosztályok felállításával az ipari vezérigazgatóság teljes átszervezése van küszöbön. Az új szakosztályok ügyeit eddig maga a vezérigazgató látta el, ami a mindinkább fokozódó munkatorlás következtében utóbbi időben már lehetetlenné vált. Az egyre nagyobb mértékben fejlődő romániai

ipar ügyei gyors és precíz intézésének szüksége érelte meg azt a gondolatot, hogy az ipari vezérigazgatóság adminisztrációját decentralizálni kell. A decentralizáció végrehajtásával az ipari ügyek intézésében teljes rezsímváltozás áll be. Minden egyes ipari ügyet szakosztályonként külön referensnek osztanak ki, ami az ügyek gyors elintézését elősegíti. A decentralizáció gondolata hír szerint Cezar Popescu ipari vezérigazgatótól indult ki.

A mai valutapiac

A lej a külföldön szilárduló tendenciát mutatott, Zürichben tartja magát a lej, Newyorkban pedig 48.25-ről 48.75-re emelkedett. A piac tartózkodó volt. A bankjegymisszóban különösképen senki nem bizott, mindenki a bankjegykibocsátás szükségletességét hangoztatta és ma délutánra már megérkezett más helyütt közölt az a tudósításunk, hogy a kormány a pénzügyminiszterrel a francia kölcsön segítségével akar enyhíteni. A francia franknak Zürichben való esését a németországi zavargásokkal magyarázzák. A piacon egyként a mai helyzetben várják a lej további szilárdulását.

Az üzleti forgalomban ma az osztrák korona 342-345-ön állott, a belföldi magyar korona 136-142, a szokol 605-608-on, a francia frank 12.10-12.20-on, a font sterling, 935-940-en, a dollár 207-208-on, a lira 935-940-en a svájci frank 36.95-27.10-en, a dinár 235-245-ön.

November 3-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

8800-9000 külf. magyar koronát,
14000-14200 belf. magyar koronát,
0.10-50-0.10.59 font sterlinget,
7.80-8.05 francia frankot,
2.60-2.70 svájci frankot,
0.47-88-0.48-07 dollárt,
9.34-9.35 olasz lírát,
34200-34500 osztrák koronát,
16.14-16.18 cseh koronát,

Valutapiac november 3-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1215, London 935, Newyork 207, Róma 940, Zürich 37.00, Prága 615, Bécs 30, Budapest 120, Varsó 180.

Bukarest. Valuták: Napoleon 780, márka —, leva 190, török lira 122, font sterling 940, francia frank 1230, svájci frank 37.5, olasz lira 940, drachma 360, dinár 240, dollár 210, lengyel marka 160, osztr. korona 30, magyar korona 80, cseh korona 610.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Newyork 563-563.25, London 2510-2509 1/2, Páris 32.45-32.25, Milano 2500-2405, Prága 1645-1645, Budapest 305-305, Belgrád 657.5-657.50, Bukarest 270-279, Varsó 3-3, Bécs 79.25-79.25 Berlin —.

Páris. Nyitás: London 78.00, Newyork 17.50, Berlin 150, Róma 7750, Prága 51, Bukarest 825, Zürich 310.5, Varsó 20.

Páris. Zárlat: London 77.85, Newyork 1745, Brüsszel 8580, Bukarest 825, Milano 7730, Zürich 309.5, Prága 5080, Berlin 150. Bécs —.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Lej 97-110, márka 016-016, francia frank 1175-1241, lengyel marka 4-565, dinár 225-239, dollár 19.450-20.550, osztrák korona 2750-2970, lira 895-950, Napoleon 69000, font sterling 88000-92700, szokol 580-624.

Az osztrák bankjegyforgalom csökkent. Bécsből jelentik: Az Osztrák Nemzeti Bank október 23-iki kimutatása szerint az ércfedezet 51 milliárdal emelkedett és 3,407.9 milliárd koronával szerepel a kimutatásban. Az ez alapon kibocsátott bankjegyeket zsírókontón helyezték el, amely 68.8 milliárd koronával szaporodott. Az utolsó hét eredménye szerint a bankjegyforgalom 18.9 millió koronával csökkent.

A kolozsvári kamara értekezletre hívja a villanymotortulajdonosokat. Az ipari célokat szolgáló villanyerő használatát korlátozni fogják. Azt, hogy a város különböző részében levő telepek a hajtóerőt naponként mely időben használják, az érdekeltek meghallgatása alapján akarja a kamara szabályoztatni. Ebben az ügyben október ötödikén, hétfőn délután 6 órakor a kamara közgyűlési termében gyűlés lesz, melyre a kolozsvári összes villanymotortulajdonosokat meghívják.

Német vasuti anyag Romániának. Konstancából jelentik, hogy tegnap odaérkezett a Boloz gőzös, amely Németországból nagymennyiségű anyagot hozott a CFR. számára. Ezt az anyagot Németország jóvátételi számájára törlesztésére küldte.

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhelyre es tekintse
sajnálja az utat meg a
SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butorterméit
Asztalosok furnírszükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Raktárra érkeztek kávéházi és vendéglői felszerelések:

Duplaerős teáscsésze 20.—, duplaerős moccacsésze 18.—, duplaerős tányér 16.— stb.

★
Vizespohár
3.—

FISCHER

Cluj, Pata Unirei 12. szám

★
Boros pohár
2.50

**OSRAM
NITRA**

OSRAM
NITRA

A
látóképességet
és sebességet
fokozza
a bő
világítás

OSRAM
felirást kella villanykörtem látnunk

A ker
A kolozsvári
vici Grigor
kolozsvári k
nak szombat
letén jelentés
sznei előkész

Változ

tik: A vasu
rifát késziten
valnta és pi
azért készitk
kiadásait.

Uj kiv

Az ipari és
kinevezni, an
rendszerbe v
ságban részt
iparkamara
exportörök k

SZÍNE

A R
Vasárnap: A
Hétfő: Paras
Szerda: Tan

A MA
Vasárnap dél
előadás
Vasárnap es
árakka
Hétfő: A tró

Select
november 4-
hat felvonás
Főszerepben
itelej, mely
szövege pára
Az ártatlan.

Uránia
Orvosi hét!
temi orvostan
nek. Nők 18
erős idegzetű
meg az embe
harmilc száz
titkolódással
karlói kalan

Apollo
Tarzan boss
vonásban. P
gése. Élvezet
Hétfőn, nove
Előadá

A
Nagy
Hatalmas, sz
tirikus regén
Szép film!

A mor
kolozsus. E
szabad birod
szabásu film

Előkés
film, a mesé
Select-Mozgó

Va

a legolcsó
Keres
Kolozsvár

Az 1
szenz

Manom

nyork 563 —
Páris 32-45 —
Prága 1645 —
Belgrád 657-5 —
Varsó 3-3,

nyork 17-50,
51, Bukarest

85, Newyork
Milano 7730,
0. Bécs —

ntalos arfoya-
francia frank
5, dinár 225 —
rák korona
oleon 69000,
80-624.

m csökkent-
ti Bank októ-
dezet 51 mil-
árd koronával
on kibocsátott
amely 688
első hét ered-
8-9 millió ko-

ezletre hívja
z ipari célo-
orlátozni fog-
ében levő te-
ben használ-
ján akarja a
ben október
kamara köz-
a kolozsvári
hívják.

ianak. Kon-
kezett a Bo-
ymennyiségű
t az anyagot
tésére küldte.

orát

és tekintse
meg a

butorterméit
szerezhetik be

stb.

phár

A kereskedőkongresszus előkészítése. A kolozsvári kereskedőtanács főtitkára, Romano-
vici Grigor pénteken érkezett meg Bukarestből. A
kolozsvári kereskedőtanács propaganda-bizottságá-
nak szombat este 9 órakor megtartott értekez-
letén jelentést tett a bukaresti Sfatul kongressz-
uszi előkészítő munkálatairól.

Változó vasuti tarifák. Bukarestből jelen-
tik: A vasuti vezérigazgatásnál új szállítási ta-
rifát készítenek elő, amely állandóan változni fog a
valuta és piac ingadozásaival együtt. Az új tarifát
azért készítik, mert a mostani nem fedezi a CFR
kiadásait.

Uj kiviteli bizottság. Bukarestből jelentik:
Az ipari és kereskedelmi miniszter bizottságot fog
kinevezni, amely az eddigi kiviteli rendszerből az új
rendszerbe való átmenetet megvalósítja. A bizott-
ságban részt vesznek a bukaresti kereskedelmi és
iparkamara elnöke, a legtöbb vámigazgató és az
exportörök képviselője.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Vasárnap: Aida.
Hétfő: Parasztbecsület és Bajazzók.
Szerda: Tannhäuser.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Vasárnap délután 3 órakor: Pillangó kisasszony. Opera-
előadás mérsékelt helyárakkal.
Vasárnap este 8 órakor: A trónörökös. Premierhely-
árakkal. Bérletszűnetben.
Hétfő: A trónörökös. Rendes helyárakkal. C bérlet.

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó (v. Egyetem-mozgó): Vasárnap,
november 4-án: *Az erdei ház.* Romantikus dráma
hat felvonásban. Henry Wood kitűnő alkotása.
Főszerepben Jean Angello. Családi titok és elő-
jéte; mely boldogságot rombol. A dráma mese-
szövege páratlanul érdekes. Hétfőn, november 5-én
Az ártatlan.

Uránia-mozgó: Vasárnap, november 4-én:
Orvosi hét! *Nyitott szemmel.* Dr. Finger egye-
temi orvostanár megváltó filmje. Csak felnőttek-
nek. Nők 18, férfiak 16 évtől felfelé. Csak az
erős idegzetűek nézzék meg ezt a filmet! Mentjük
meg az emheriség eddig még meg nem fertőzött
harmadik részét! Le a prudériával, le az ostoba
titkolódzással! Hétfőn, november 5-én *A monte-
karlói kalandornő.*

Apollo-mozgó: Vasárnap, november 4-én:
Tarzan bosszúja. Megrendítő apacsdráma hét fel-
vonásban. Páris külvárosainak félelmetes vérkerin-
gése. Élvezetes tengeri kalandokban bővelkedő film.
Hétfőn, november 5-én *Az álarcos szelídítő.*
Előadások kezdete délután 3 órától.

A MOZGÓSZÍNHÁZAK HIREI

Nagy slágerhét! Az ártatlan. (Select-Mozgó.)
Hatalmas, szimbolikus dráma a nagy Voltaire sza-
tirikus regénye nyomán. — Jó film! Nagy film!
Szép film!

A montekarlói kalandornő háromrészes film-
kolosszus. Egész heti műsor! A rulett és kártya
szabad birodalmának rejtelmei és borzalmi. Nagy-
szabású film!

Előkészületen: *Paganini és Ilona*, magyar
film, a mesének megfelelő magyar öltözetekben, a
Select-Mozgóban.

Valutát és Devizát

a legolcsóbban ad, a legmagasabb áron vesz a

Kereskedelmi Hitelintézet

Kolozsvár, Főtér 20. Telefon 40 és 229

**KÉSZ FÉRFI-
RUHÁK, TÉLI-
KABÁTOK ÉS
RAGLÁNOK**

jutányos árban

**LÖB, BAUMZWEIG ŞI FIUL
CLUJ,**

Cal. Regele Ferdinand 34. szám, volt Wesselényi-u.
Uránia-Mozgóval szemben

★

Mértékutáni rendeléseket kitűnő munkásainkkal
48 óra alatt készítünk
felelősség mellett

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám

Telefon interurban 2-13 ★ Sürgönyc: juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogazati arany ★ Arany, ezüst és
és forrasztó II ★ platínabeváltás!

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst
tárgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelárusítóknak!

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tükroket és butor-
üvegeket minden Ujrafoncsorozás
méretben és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

LEGJOBB ZSEBLÁMPA

DURRA

GYÁR TEMESVÁR

Magas kalóriájú

lupényi kőszén, kokszt, sziléziai szalonszén

és speciális mosott kovácszén

valamint belföldi közepkalóriájú szeneket azonnal szállít üzemek és szénnagykereskedők részére

FERROCARBON

SZÉNKERESKEDELMI TÁRSASÁG TIMIŞOARA, AGRÁRPALOTA, TELEFONSZ.: 9.

Sziléziai és belföldi bányák kizárólagos képviselői.

Fiók: Cluj, C. Reg. Ferdinand 70 Expozitura: Petroseni, Kattowitz

Az 1923—924. évi divat szenzációs szép anyagjai nagy választékban

★ Kabát-, alj- és ruhaszővetek, Monre, brocát, maroquen, georgette, crep de chine, selymek, velour, chiffon, ruhahársonyok minden színben ★

GRÜNWALD ÉS STEINER

női divatkülönlegességek áruháza Kolozsvár
Piata Unirii 12.

Manometert, mindenféle mérőműszereket készit és javításokat vállal: Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1. Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315

Ha szép kabátot akar látni, nézze meg Lőb, Baumzweig și Fiul vasárnapi kiállítását az „Uránia-Mozgó“-val szemben, Ferencz J.-u.

APRÓHIRDETÉSEK

Jó kóser házikoszt kapható kihordásra is. Buzautca 2. 6472

Férjhez megy azonnal, ha női kabátját Lőb, Baumzweig și Fiulnál, Uránia-Mozgóval szemben, vásárolja! 6474

Zsidó családnál ebéd és vacsora kapható kihordásra is. Ugyanott 2 fiatal ember kosztot és lakást kaphat. Egyetem-u. 5. sz. ajtó 3. 6468

Butor! Legolesobb bevásárlási forrás. Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581

Tizenöt szállítható házdarabonként kilencezer lejt azonnal eladó. A házak konyhából, egy szobából és verandából állnak. Érdeklődni lehet a feleki várnál, Avram Jancu korcsmában. 6470

Jó partiet csinál, ha ruháit és télikabátját Lőb, Baumzweig și Fiulnál, Uránia-Mozgóval szemben, veszi vagy készítteti. 6473

Elsőrendű frissen vágott kóser liba és kacsalegőlesobb napi árban állandóan kapható. Wesselenyi-u. 10. sz. alatt. Zsirbeöntést elvállalunk. 6420

Fűződrót

minden szám Lepagenál, Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii

Ujcitrom

uj füge, mazsola,
uj mandula, mogyoró
kapható

Léb Fivérek Cluj

Telefon 471

Telefon 471

NŐI KABÁTOK

eredeti
párisi
modell

eredeti
párisi
modell

LEGOLCSÓBBAN

LŐB, BAUMZWEIG ȘI FIUL CLUJ,

Cal. Regele Ferdinand 34. szám, volt Wesselenyi-u.
Uránia-Mozgóval szemben.

Női kabátokat mérték után kittingő munkásainkkal
felelősség mellett vállalunk

Lloyd 1410

Zsák

Zsineg

HAVAS DEZSŐ
TIMISOARA

Kötél

Telefon 81.

Ládagyár

Flóközlet:
Egeres

Mindenmely ládákat és fadóbozokat beszeresegezett és szétszedett részeken megrendelésre azonnal készít és szállít a legolesobb napi áron 1331

Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernanji (volt Kajantói-ut) 1 szám

Elsőrangú minőségénél fogva legkedveltebb

TORDAI SÖR

Különlegességei

GLORIA DUPLA TÁPSÖR MALÁTA

mely orvosilag is ajánlatik, valamint a kiválóan izletes világos

KORONASÖR

Gyár:

TURDA

Telefon 5.

Főraktár:

CLUJ

Telef. 394.

1617

IZRAEL & Co.

szőrmeáruházában

Cluj, Calea Victoriei (v. Kossuth Lajos-utca) 2

Bundák . . . 16000
Sportkabátok . . . 3000
Boák . . . 475
Gyermekekabátok 800
lejtől
feljebb kaphatók

Nagy választék szőrmeáruházban!

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.

FIGYELEM!

Benne vagyunk az

ingyen napban!

**Próbálja meg
szerencsését!**

Mindenki, aki november 30-ig tartó nagy alkalmi vásárunkon részt vesz,

**Egy napig
ingyen vásárol,**

ha szükségletét a kisorsolt

ingyen napon

szerezte be. A vásár tart

November 30-ig.

Eladásra kerülnek:

Kartonok, delinek	25.50
Batistok	25.50
Flanelek	32.50
I. rendű kelevyevásznak	38.50
Gyapju szövetek (140)	110.-
Férfi harisnyák	13.50
Női téli harisnyák	15.50
Tricot ingek	79.-
Női ingek	89.-

stb. stb.

Női és férfi szövetek, kötött gyermek és női garnitúrák, valamint az összes itt fel nem sorolható cikkek jóval a mai vételáron alul árusítatnak.

**Dick Jakob
és Fia**

nagyáruházában Cluj, Str.
Regina Maria (Deák F.-u.) 5

SZERKESZTŐS
HIVATAL ÉS

Cluj, Kolozsvár
L. Pop (Brassay-utca)

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal
Zs. N. Sz.

A kéziratok kizárólag szerkesztőségünknek kerüljenek. Kéziratunk adunk

Cluj-Kolozsvár

Miért

A beszerzés az új

(Kolozsvár)

sitójától.) Az

egybehívása,

nagy érdeklődés

ner Akibát,

ség főrebiját

ben. Kérdés

volt szives f

— Mi

egybehívását

— Erre

kell válaszol

tőség jóvoltá

gette a kong

a beszerzés

kint

Aminthogy

juk, hogy a

hívott gyűlés

toadox elemei

ban, ha a beszer

erősségét, ké

alább is bizo

szust, de Besz

létjogosultsá

igyekeznek a

tartani. Hisze

tudnak felmu

hogy kifelé

dekeket. Ez

iskolakérdés

telezetség de

tetlenség nyi

széről, ami

szemét. Az

el, elsősorba

Ez az eljárás

Mondom,

minthogy

lába alatt

— Kiv

hívó rendele

— Az

tuszminiszter

községek rab

— Mi

— A

ötvenes bizo

lesz majd hi

adatait meg

programot

hajtani. Már

végrehajtása

hető el. Eb

hatom, nek

ratikus vála

a kongressz

gyarország

— Ho

erdélyi orto

— A

és szelleme

delegátusok

zatosak volt

csak olya

tisztában

z

Mindenkine

lis érdekeke

zsidó szemp

nagyon szer

akiknek lát

vonatkozásb

vallási és g

képezt mon

bizzanak m